

НАРОДНА БАНКА

СРБИЈЕ

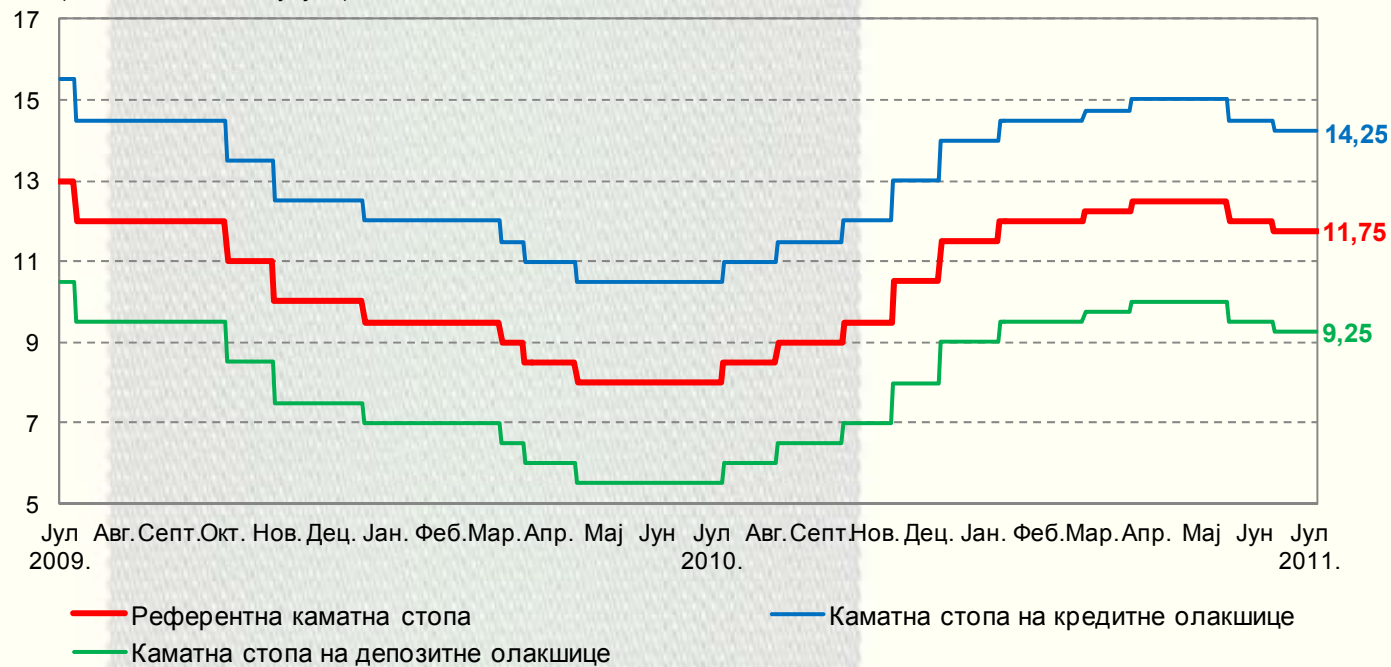

Текућа макроекономска кретања – јул 2011

Др Дејан Шошкић – гувернер Народне банке Србије
Београд, 11. јул 2011

Референтна каматна стопа смањена за 0,25 п.п.

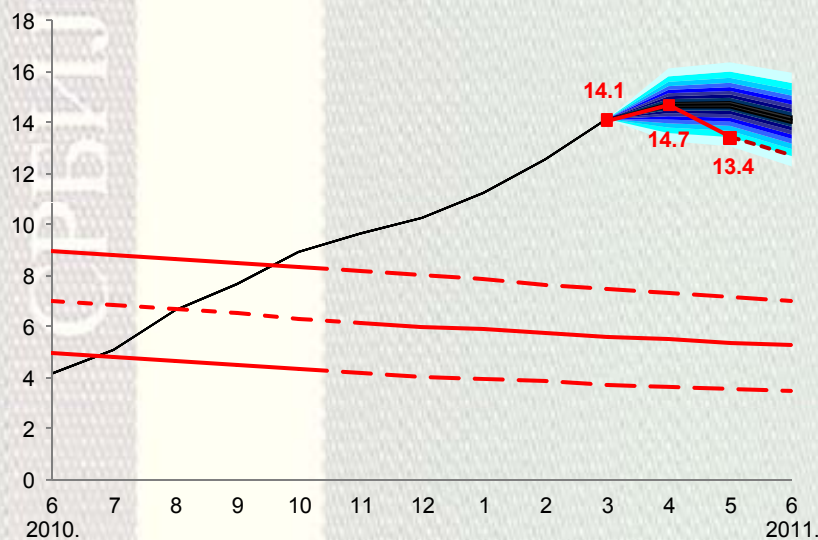
Графикон 1. Кретање коридора каматних стопа Народне банке Србије
(на годишњем нивоу, у %)

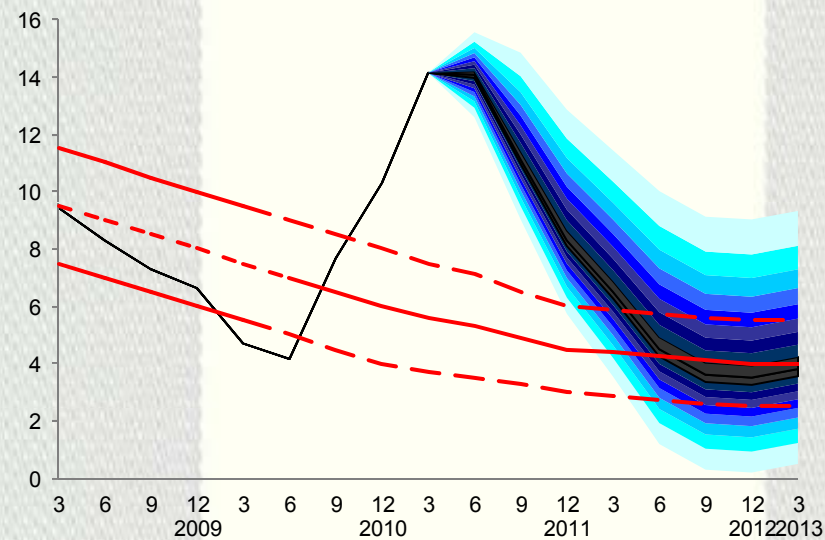
- Извршни одбор је оценио да инфлаторни притисци по основу цена хране слабе, уз могућност да с наступањем нове пољопривредне сезоне цене хране утичу на пад инфлације.
- Дезинфлациони утицај агрегатне тражње је и даље најизраженији, док су инфлациона очекивања и даље стабилна.
- Оцењујући да ће у наредном периоду преовлађивати дезинфлаторни притисци, Извршни одбор је смањео референтну каматну стопу за 0,25 п.п., како би се инфлација у првом полугодишту 2012. приближила циљу, без већих осцилација.
- Даља динамика снижавања референтне каматне стопе зависиће од остваривања главних ризика, поготово у области фискалне политике.

Брже враћање инфлације ка циљу

Графикон 2. Пројекција инфлације за Т2 (ИоИ мај 2011.)
(међугодишњи раст, у %)

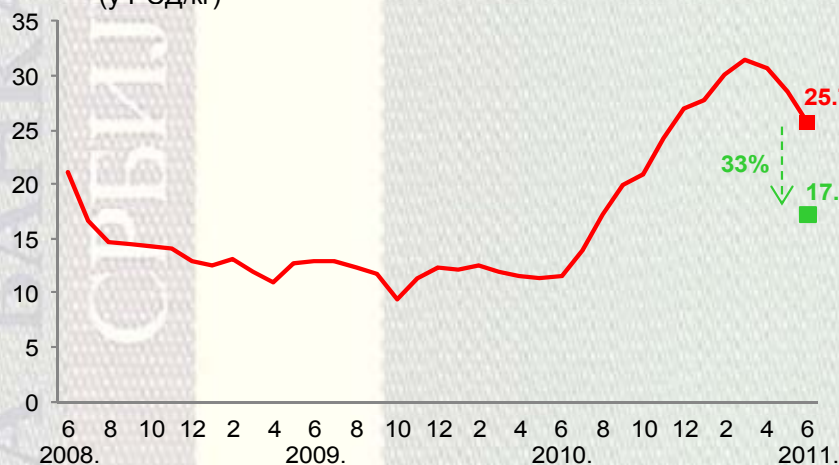
Графикон 3. Пројекција инфлације (ИоИ мај 2011.)
(међугодишње стопе, у %)

- Оцењујемо да ће међугодишња (мг.) инфлација у јуну бити испод 13%.
- Наредних месеци постоји могућност пуне стабилизације цена. Не треба искључити ни могућност појаве месеци с негативном инфлацијом на месечном нивоу (што је последњи пут било децембра 2009).
- Међугодишња инфлација у Т2 кретала се уз доњу границу опсега наше пројекције изнете у мајском Извештају о инфлацији, првенствено због пада цена хране.
- Нижи раст инфлације у Т2 последица је знатног успоравања раста цена прехранбених производа и сезонски неубичајеног пада цена воћа и поврћа.
- Враћање инфлације ка циљу у другој половини 2011. и почетком 2012. године биће вођено очекиваним појефтињењем хране, базним ефектом, као и мерама монетарне политике.

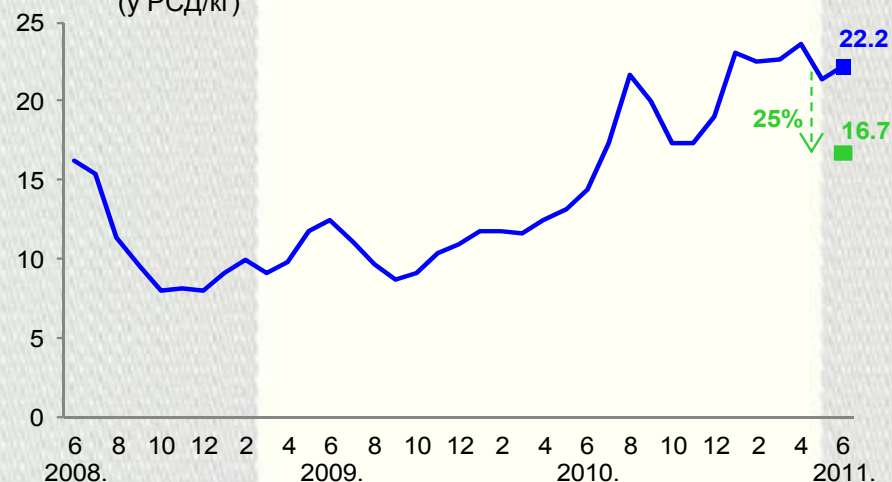
Цене примарних пољопривредних производа у паду

Графикон 4. Кретање цена пшенице
(у РСД/кг)

Извор: Продуктна берза Нови Сад

Графикон 5. Кретање цена кукуруза
(у РСД/кг)

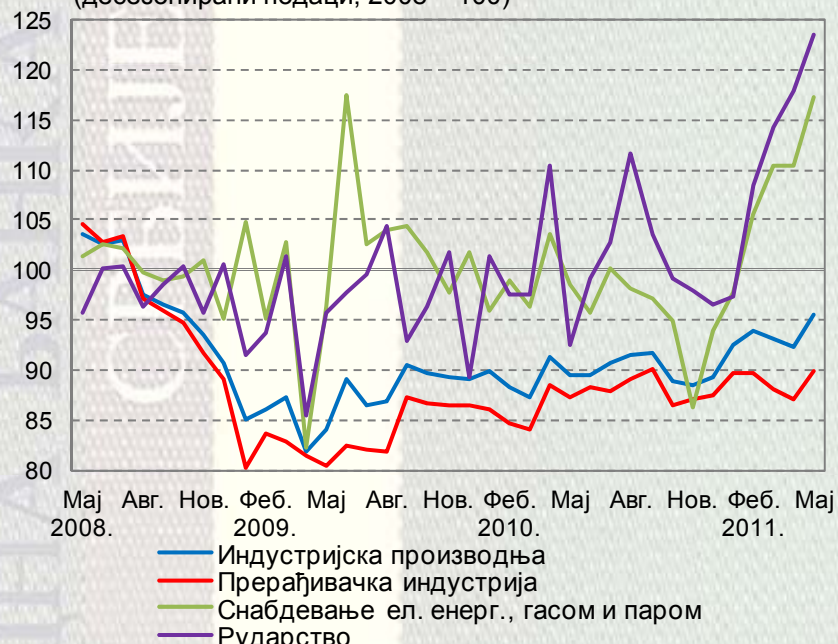

Извор: Продуктна берза Нови Сад

- У наредном периоду очекује се релативно низак раст цена прехранбених производа, због све извеснијег пада цена примарних пољопривредних производа (по основу веће понуде из овогодишње сезоне).
- Цене пољопривредних производа на светском тржишту забележиле су знатан пад већ у јуну (пшеница око 25%, кукуруз око 20%).
- У јуну је почело трговање новим родом пшенице и кукуруза на домаћој берзи по ценама које су такође ниже у односу на последње забележене цене за трговање родом из претходне пољопривредне сезоне (пшеница 33%, кукуруз 25%).

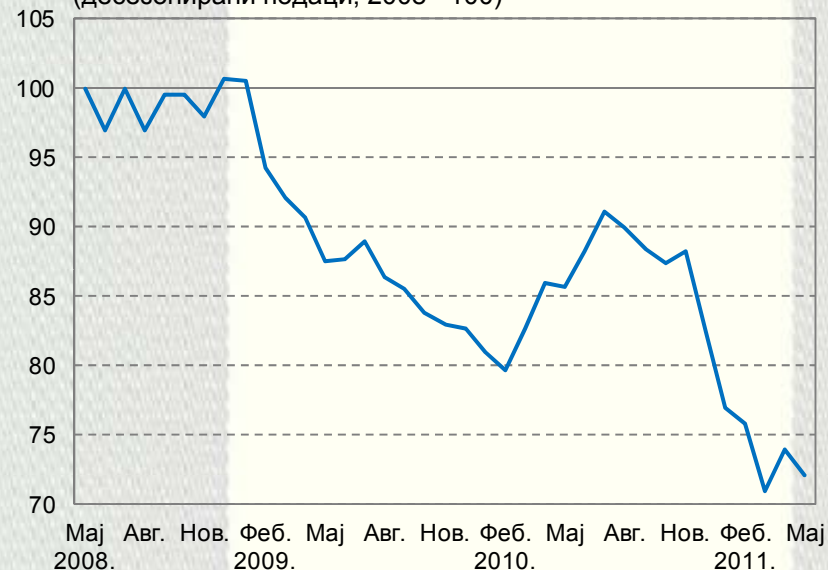
Раст индустријске производње и пад промета у трговини

Графикон 6. Кретање индустријске производње
(десезонирани подаци, 2008 = 100)

Извор: Републички завод за статистику.

Графикон 7. Кретање реалног промета у трговини на мало
(десезонирани подаци, 2008 = 100)

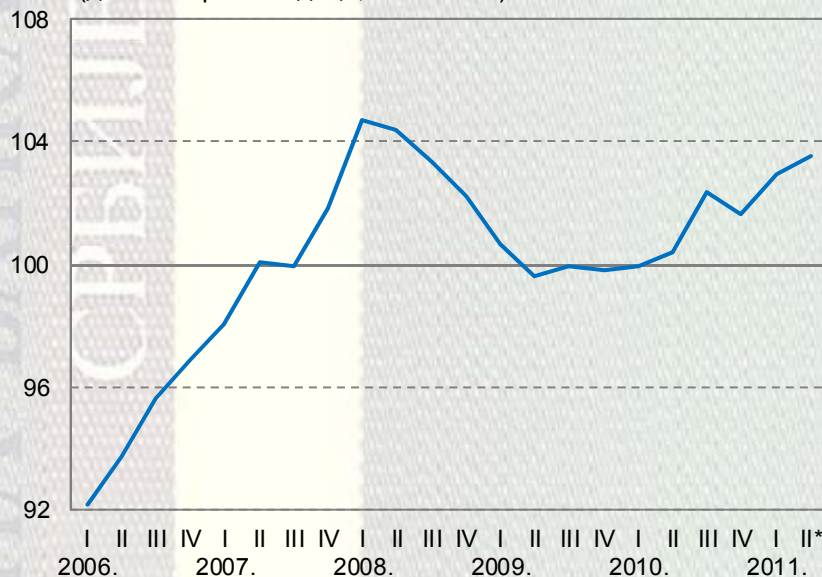

Извор: Републички завод за статистику.

- Индустријска производња је у мају остварила раст од 3,5% дсз., а прерађивачка индустрија од 3,0% дсз.
- На раст индустријске производње највише су утицали производња кокса и деривата нафте, прехранбених производа и металних производа осим машина.
- Раст незапослености и пад зарада одразили су се на промет робе у трговини на мало, који је у мају смањен за 2,3% дсз. То указује на и даље врло ниску потрошачку тражњу.

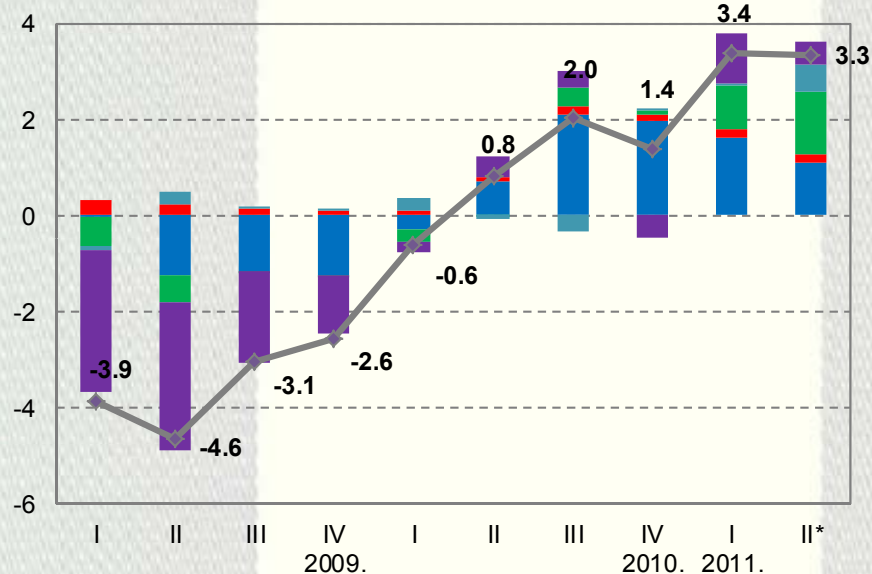
Успоравање раста економске активности у Т2

Графикон 8. Кретање бруто домаћег производа
(десезонирани подаци, 2009= 100)

* Процена НБС.
Извор: Републички завод за статистику.

Графикон 9. Доприноси међугодишњем расту БДП-а
(у п.п.)

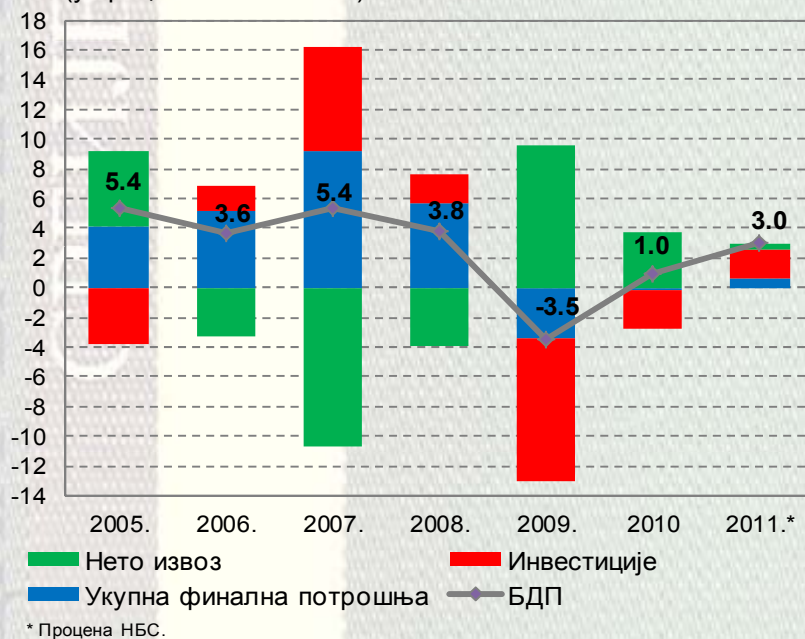

Индустрија и грађ.
Порези-субвенције на производе
Услуге
Пољопривреда, лови шум.
ФИСИМ
БДП
* Процена НБС.
Извор: Републички завод за статистику.

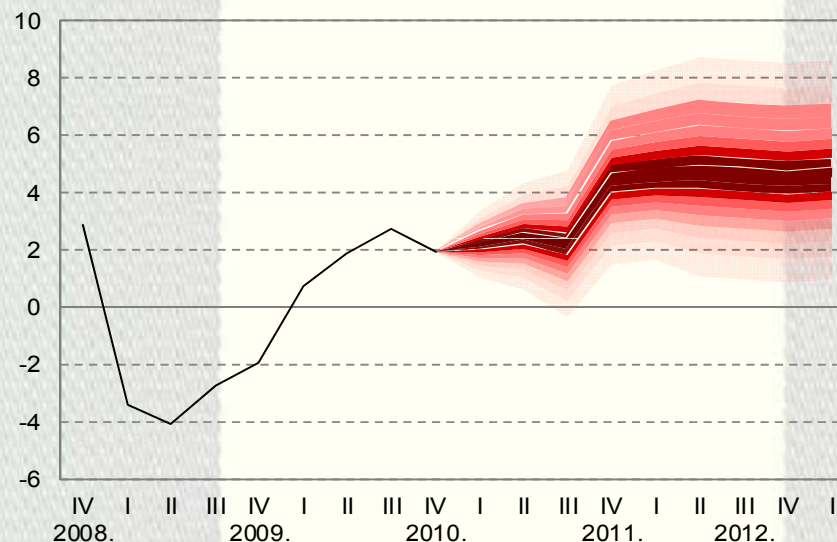
- Према подацима РЗС-а, у Т1 је остварен м.г. раст реалног БДП-а од 3,4% (1,3% дсз.).
- На основу кретања индикатора економске активности, процењујемо да ће у Т2 доћи до успоравања раста БДП-а на 3,3% м.г. (0,6% дсз.).
- Нижи процењени раст БДП-а у Т2 биће последица у највећој мери очекивано слабијих резултата индустријске производње.

Очекивани раст БДП-а у 2011. години 3%

Графикон 10. Доприноси међугодишњем расту БДП-а (у процентним поенима)

Графикон 11. Пројекција раста бруто домаћег производа* (међугодишње стопе, у %)

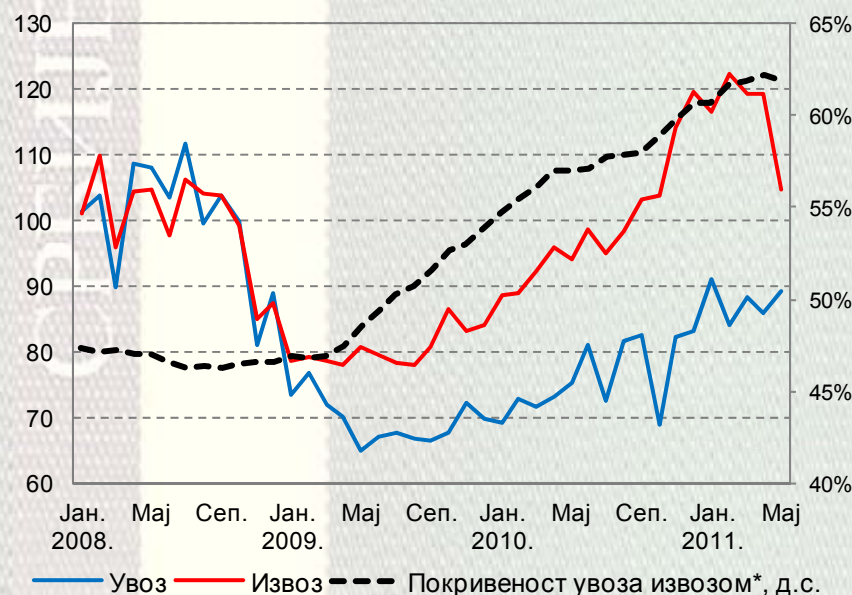

* Извештај о инфлацији - мај 2011.

- Према подацима РЗС-а, реални раст БДП-а у 2010. години износио је 1,0%, и заснивао се на расту нето извоза (допринос 3,7 п.п.), док је допринос финалне потрошње и инвестиција био негативан (-0,2 и -2,6 п.п., респективно).
- Бржи раст БДП-а у 2011. години од око 3% биће у највећој мери заснован на очекиваном расту инвестиција, пре свега приватних.

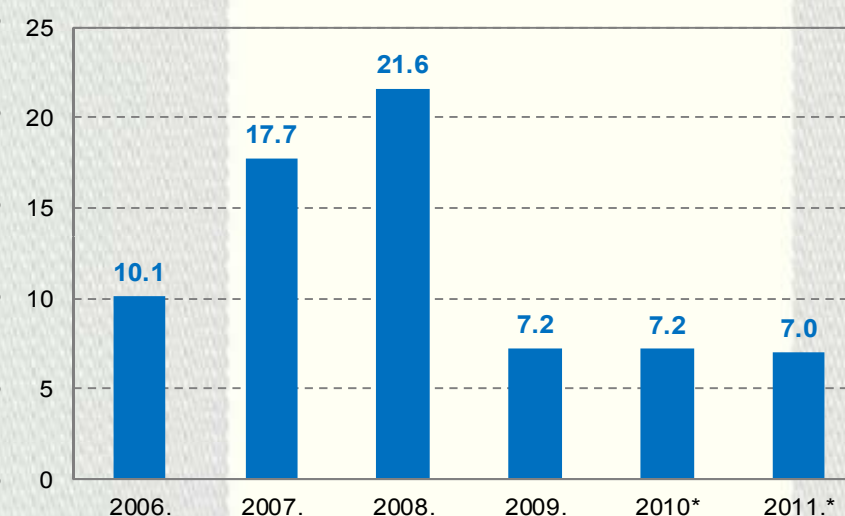
Повећање трговинског дефицита у мају

Графикон 12. **Робна размена**
(десезонирани подаци у еврима, 2008= 100)

* 12-месечни покретни просеци

Графикон 13. **Дефицит текућег рачуна платног биланса**
(у % БДП-а)

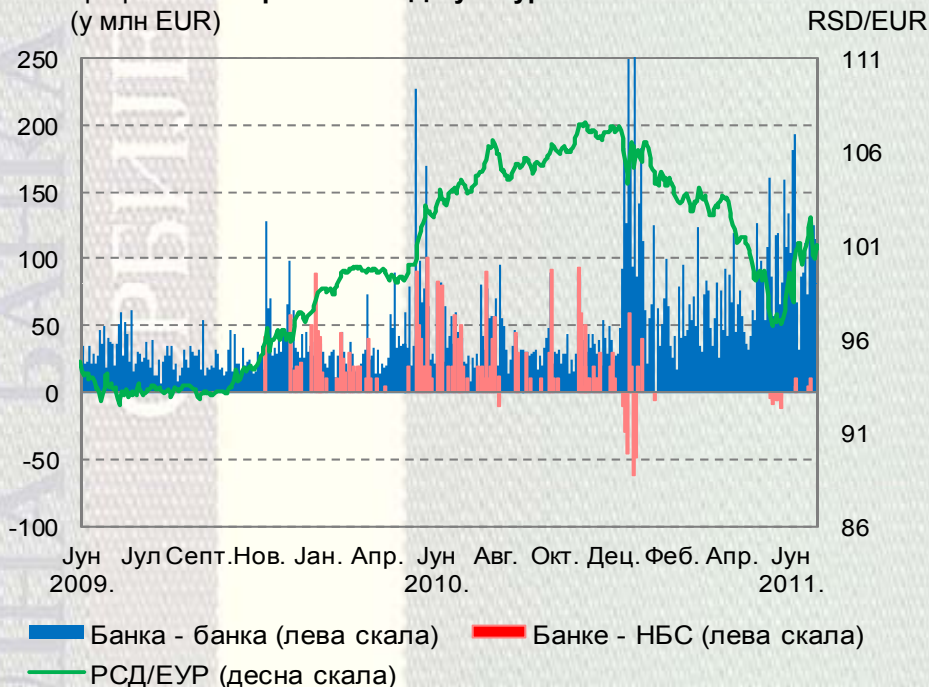

* Процена НБС.

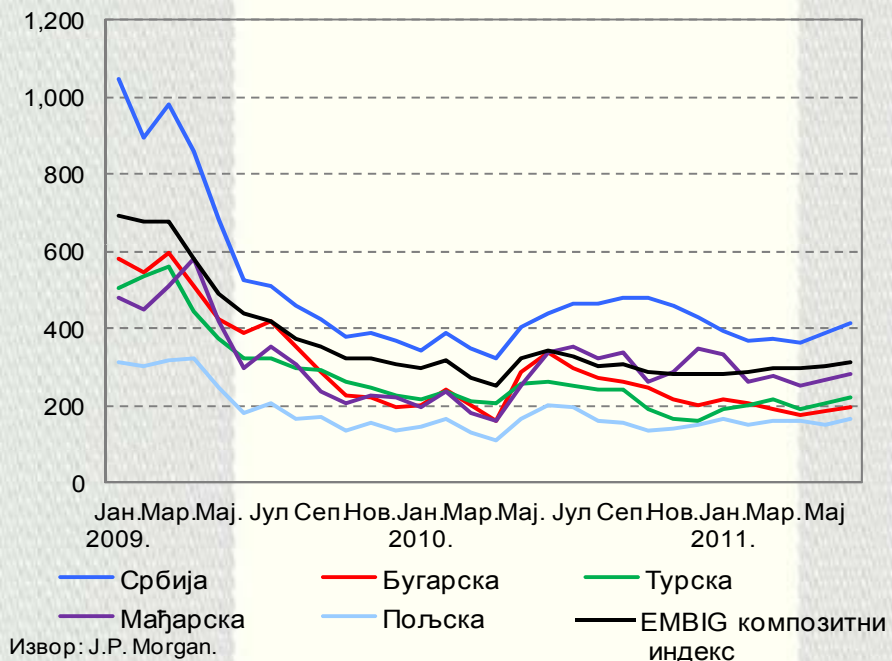
- У мају је извоз опао 12,3% дсз., док је увоз порастао 3,9% дсз.
- Оваква кретања резултирала су мањом прокривеношћу увоза извозом (62%).
- У 2011. години дефицит текућег рачуна требало би да износи око 7,0% БДП-а.

Стабилна кретања на девизном тржишту почетком јула

Графикон 14. Промет на МДТ-у и курс
(у млн EUR)

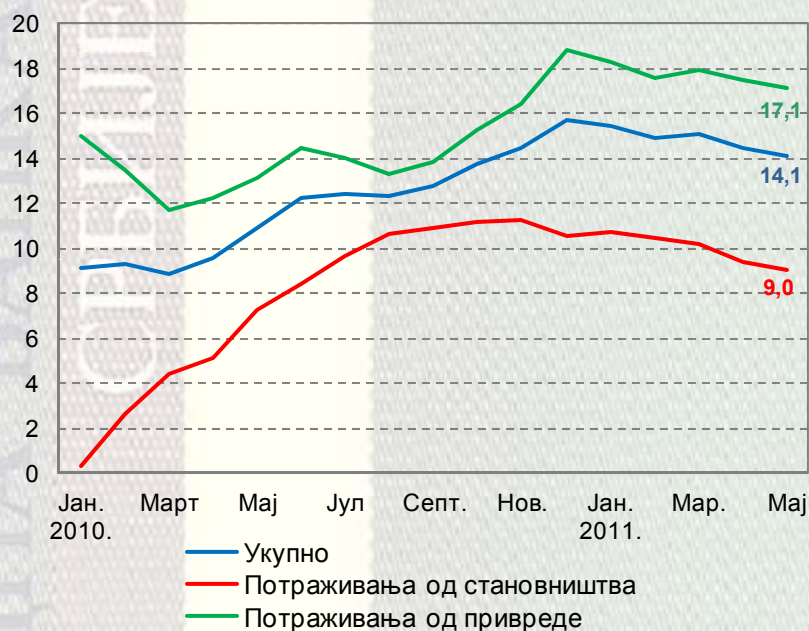
Графикон 15. Показатељ премије ризика – EMBI по земљама
(месечни просеци, у базним поенима)

- Динар је у јуну депрецирао 5,4% према евр (посматрано крајем периода).
- На слабљење динара утицало је повећање неизвесности због грчке кризе и повећање премије ризика земље, као и одустајање државе од обнављања емисије шестомесечних обвезница индексираних еврима, што је повећало тражњу банака за девизама.
- Пошто је купила EUR 40 млн у другој половини маја, НБС је у јуну, први пут од почетка године, банкама продала EUR 30 млн.
- У јуну је настављен благ раст премије ризика земље (око 25 б.п.). EMBI за Србију тренутно износи 406 б.п.

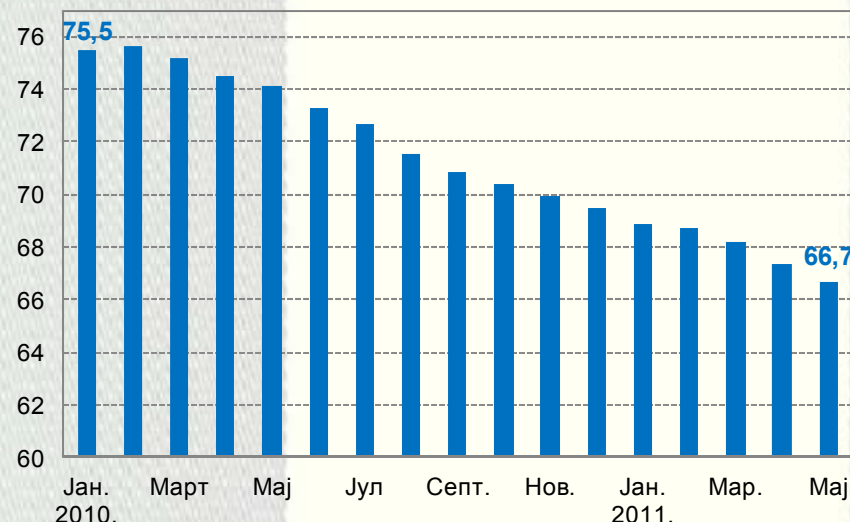
Успоравање раста кредитне активности

Графикон 16. Реална потраживања банака по кредитима* (међугодишње стопе раста, у %)

*Дефлационирано инфлацијом по искључењу ефеката промене курса.

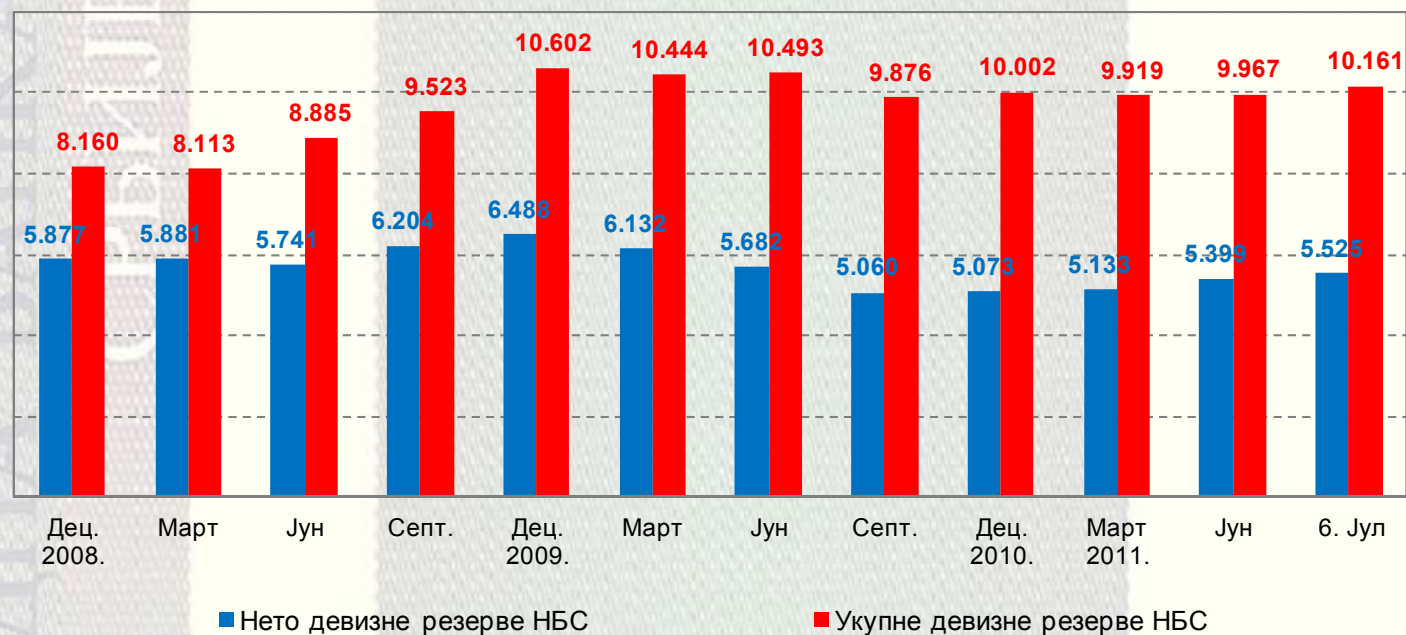
Графикон 17. Учешће индексираних и девизних кредита привреди и становништву у укупним (у %)

- Раст кредита привреди и становништву наставља да се успорава (реална мг. стопа раста у мају је износила 14,1%). Раст пласмана банака у 2011. заснован је пре свега на домаћим изворима финансирања.
- Активност на субвенцинисаном сегменту је интензивирана током Т2, када је одобрено око EUR 599 млн (око RSD 61 млрд) кредита уз подршку државе.
- Учешће индексираних и девизних кредита у укупним се и даље смањује. Од укупно новодобрених кредита у мају, њих 44% се односило на чисто динарске кредите.
- Учешће проблематичних зајмова (NPL) благо је повећано и у мају је износио 18,5%, рачунато по бруто принципу (8,2% становништву и 24,1% привреди).

Девизне резерве су на задовољавајућем нивоу

Графикон 18. Кретање девизних резерви
(у ЕУР млн)

Нето девизне резерве:

девизна актива

(монетарно злато, ефективни страни новац, девизна средства НБС на рачунима у иностранству и хартије од вредности)

—

девизна пасива

(ММФ кредити, средства по основу обавезне резерве, остали кредити од иностранства)

- Девизне резерве НБС су почетком јула износиле EUR 10,2 млрд (покривеност око седам месеци увоза робе и услуга или 431% M1).
- Србија је у априлу повукла EUR 51,7 млн у оквиру последње транше станд-бај аранжмана с ММФ-ом. Од EUR 2,9 млрд, колико је износио аранжман, укупно је искоришћено око EUR 1,5 млрд.
- Почетком јула 2011. године нето девизне резерве НБС су износиле EUR 5,5 млрд.

Имплементација стандарда Базела II

• Извршни одбор НБС на својој седници 16. јуна 2011. усвојио је сет одлука којима се уводе стандарди Базела II у банкарски систем Србије. Шест одлука објављено је у "Службеном гласнику РС" бр. 45/2011 и 46/2011:

- о Одлука о адекватности капитала банке,
- о Одлука о извештавању о адекватности капитала банке,
- о Одлука о управљању ризицима банке,
- о Одлука о објављивању података и информација банке,
- о Одлука о контроли банкарске групе на консолидованој основи, и
- о Одлука о извештавању банака.

• Наведени пакет прописа ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС", а примењује се од 31. децембра 2011. године. Изузетак чине одредбе које се односе на признавање подобности кредитних рејтинга које додељују агенције за рејтинг, које се примењују од 1. септембра 2011. године. Предвиђено је и да банке, с циљем припреме за пуну примену нових прописа, Народној банци Србије доставе пробне извештаје сачињене са стањем на дан 30. септембар 2011. године.

• У припреми је и нова Одлука о класификацији билансне aktive и ванбилансних ставки банке, коју очекујемо да ће ИО НБС донети до септембра 2011, чиме ће бити заокружен оквир за примену стандарда Базела II у нашој земљи.

• Стандарди Базела II обухватају правила за израчунавање адекватности капитала, управљање ризицима и објављивање података и информација банке.

• Основни циљеви усвајања нових прописа су даље јачање стабилности и сигурности банкарског сектора (а тиме и стабилности целог финансијског система Србије), унапређење супервизорске функције кроз развој концепта супервизије засноване на ризицима и усклађивање с регулативом Европске уније у којој су стандарди Базела II имплементирани директивама ЕУ 48/2006 и 49/2006.